

Naslov — Address:
"NOVA DOBA"
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.
(Tel. Randolph 3889)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

V času, ko je narava na višku svoje moči, ne pozabimo, da naša J. S. K. Jednota še ni dosegla svojega vrhunca!

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION.

Entered as Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, O., Under The Act of March 3rd, 1879. — Acceptance for mailing at special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, authorized March 18th, 1925.

NO. 27. — ŠTEV. 27.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, JULY 6TH, 1927. — SREDA, 6. JULIJA, 1927.

VOLUME III. — LETNIK III.

ZVEZNI POLJEDELSKI DEPARTMENT

Kadar slišimo ali čitamo o naši vladi, nam nehote pride na misel navadno le poljični ustroj in delovanje iste. Gospodarsko stran po navadi pozabimo, kakor pozabimo, da se vlada deli v različne departmente. Eden najvažnejših je naš poljedelski department, ki se mora uspešno meriti z vsako podobno ustanovo katerekoli države na svetu. Kljub izredno razviti industriji te države, je še vedno poljedelstvo prava hrbtnica Amerike. Da ameriška zemlja producira toliko najraznovrstnejših pridelkov, da pokrije skoro vse domače potrebe, in se poleg tega izvzame ogromne množine živil, je v veliki meri zaslug našega poljedelskega departmenta.

V tej deželi se pridelujejo žita, sadeži in druga živila, prinešena, oziroma vpeljana iz vseh delov sveta. K temu dotični pomaga seveda razsežnost te dežele, z najrazličnejšo klimo, kjer se more pridelovati sadeži severnih in zmerno gorških, kakor tudi poltropskih krajev. Ako pogledamo na sadne in zelenjadne trge večjih mest, videli bomo istočasno na prodaj pomladne jagode in črnejše, poleg njih pa breskve, grozdje, oranže itd. In vse to je domači pridelok. Za to moramo biti seveda tudi hvaležni refrigeratorjem in hitri prevozi.

Zvezni poljedelski department pa je neprestano na delu, da pronajde kakšne vrste pridelki bi najboljše uspevali v tej ali oni zemlji in podnebnju te dežele, kako bi bilo mogoče najuspešnejše zatirati različne mrčese in rastlinske bolezni, kakor umetna gnojila so najboljše in najcenejša, in katere tujzemске rastline bi bile priporočljive, da se jih vpelje in razširi po deželi.

Ako pomislimo, da je na svetu dozdaj znanih kakšnih 500.000 vrst rastlin, katere bi moglo človeštvo s koristjo gojiti, in da jih od tega števila rabimo zdaj le malo nad 200 vrst, bomo lažje umeli, kakšno velikansko in hvaležno polje ima naš poljedelski department.

V to svrhu si je naša vlada pred 26 leti nabavila 400 akrov obsejajočo farmo, ki je nekak Ellis Island za rastlinske nasejence iz vseh delov sveta. Ta prostor se imenuje Arlington Farm in se nahaja v neposredni bližini našega glavnega mesta. Stric Sam potroši letno \$350.000 do \$400.000 za najrazličnejše eksperimente na tej farmi. Ta svota je videti na prvi pogled sicer velika, toda je v resnici malenkostna, če pomislimo, da prinese letno mnogo milijonov dolarjev vrednosti k skupnemu narodnemu bogastvu.

Dvesto akrov omenjene farme je obsejanih z najrazličnejšimi rastlinami. Na malih koširah je vladni eksperti študirajo, kateri inozemski sadeži bi se obnesli v tej deželi, v kakšnem podnebnju in na kakšni zemlji. Proučujejo / nadalje kaljivost in pravilno spravo semen, umetna gnojila, izboljšanje zemlje, spravo in konzerviranje različnih sadežev in tisoč drugih problemov.

Na Arlington farmi so na primer preizkusili in dali potem farmerjem te dežele vse najboljše vrste "soja" fižola, (Dolge na 2. strani)

VRTNARSKI NASVETI

Najvažnejše vrtno delo je zdaj zatiranje plevla, okopavanje, če je zemlja trda in skorjasta in zalivanje, če je vreme vroče in suho. Najboljše čas za zalivanje je zvečer, ko solnce zaide. Posebno važno je, da pogosto zalivamo cvetlice v lončkih in škatljah, katere imamo na oknih ali verandah. V takih malih posodah, posebno če so od tal in če je vreme vetrovno, se zemlja hitro posuši in rastline trpijo in venejo. Važno je tudi, da v suhem vremenu zalivamo mlada drevesca in grmiče, ki so bili posajeni pretečeno pomlad. Travo na vrtu je priporočljivo kositi vsaj enkrat na teden in takoj po košnji dobro zaliti.

Vrtničar, ki so zdaj v najlepšem cvetju, pridno trgajmo cvetke in osule se cvete. S tem jih bomo pripravili, da bodo pogonale nove popke in novo cvetje, pod pogojem seveda če niso tiste vrste, ki cveto le enkrat v sezoni. Tudi drugim poletnim cvetlicam trgajmo cvetke, ako ne računamo na pridelovanje semena. Čim bolj bomo trgali cvetke in zvenelo cvetje, več moči bodo imele za nastavo novega cvetja.

Na zelenjadnem vrtu lahko še sadimo sladko koruzo in nizki fižol, ki hitro dozori. Sredi tega meseca se že zamore posejati endivija za jesensko porabo. Proti koncu julija pa vsejemo tisto endivjo, ki jo mislimo spraviti v klet za zimo. Endivija naj se vseje na malo gredico precej na gosto, odkoder se pozneje presadi na pripravljene grede. Najbolj priporočljiva je širokolistna (broadleaved) endivja.

Mladike vinske trte privežimo kolikor mogoče pokončno na opore, da jih veter ne položi. Pustimo na trti le malo razvite mladike, ki imajo nastavljeno grozdje, druge odstranimo. Na trtah, ki nimajo nastavljene nikakega grozdja, pustimo samo par močnejših poganjkov za prihodnje leto.

SVARILLO!

Na glavni urad J. S. K. Jednote je dospelo več pritožb, da je bilo več čerkov naše Jednote ponarejenih od brezvestnih sleparjev. Sviri se torej vse društvene sobrate, da sprejmejo čeke samo od društvenih uradnikov, ki so za to opravičeni, in ki dobivajo Jednotine čeke naravnost iz glavnega urada, ob enem se pa sviri tudi trgovce, ki menjavajo čeke, da dobro poznajo osebe, ki jim prinesejo čeke, in če mogoče izsledite brezvestne sleparje. Več ponarejenih čerkov se je dobilo v Barberton, O., ter v Kenmore, O., in drugod. Pozor torej!
A. ZBAŠNIK, gl. pred.

S premogovnih polj.

Meddržavna trgovska komisija je znižala tovarno vozno za premog, pošiljan po Velikih jezerih iz države Ohio in zapadne Pennsylvanije. To zna omogočiti operatorjem dotičnih okrožij, da si pribore nazaj preko-jezerske trge, katere imajo zdaj v rokah neunijski operatorji v West Virginiji. — Predsednik U. M. W. A., Lewis, je

ZDRAVSTVO

(Piše dr. Jos. V. Grahek, vrh. zdravnik J. S. K. Jednote)

Sifilis.

Pri tem predmetu se bomo pomudili malo dalje. Jaz bi priporočal vsem mladim ljudem, moškim in ženskam, da pazljivo prečitajo te članke, in ko so jih prečitali, naj jih čitajo še enkrat, ker jim bo prihranilo mnogo zdravja, časa in denarja, če bodo o tem pravočasno poučeni. Posebno bi priporočal oženjenim moškim, ki so pustili svoje žene v Evropi, in ki so živeli in živijo zdaj v tej deželi, da z vsjo pozornostjo čitajo te članke. Marsikateri teh mož dobi bolezen, jo nevedoma nese domu in jo razširi med svojo družino. To je eden glavnih vzrokov zakaj se mi ne vidi prav, da se mladi ljudje ženijo, potem pa eden zakoncev živi v Evropi, drugi pa v tej deželi, ocean je med njima, potem se pa pričakuje, da bosta oba živila vzdržali in čisto. To se malokdaj zgodi, morda nikoli, posebno od strani moških. Mož se morda lahko izogne vseh nepravil, ki bi moge priti, toda gorje ženi, ki bi prestopila in grešila, ker ona se ne more zlepa otresti odgovornosti. Sifilis so prvič spoznali proti koncu petnajstega stoletja, ob času slovečega obleganja Napolja, kjer so se borili vojniki Francije, Španije in Italije. Ti vojniki so postali žrtve te, ene najstrašnejših bolezni na površju zemlje, in so jo raznesli domov v njihove dežele. Od tam je bila prenešana in raztresena na sever, jug, vzhod in zapad.

Sifilis je posebna telesna kužna bolezen, katere se razširja po bacilih, imenovanih Spirocheta Pallida. Bacil pride v telo potom kakega jedra, in kjer pride v telo, se razvijejo znaki, ki so znani pod imenom canker. Po tem začetku navadno potuje bolezen po vsem dotičnem organu, kar povzroča različne druge bolezenske znake na površju ali v vlaknih, v lažji ali hujši obliki.

Radi razprave in iz vzroka, da je stvar lažje umljiva, je zdravniška veda razdelila to bolezen v tri dele ali štadije. Prvi ali začetni štadij, drugi štadij in terciarni štadij. Ti štadiji označajo različno napredovanje bolezni in čas, potreben za razvoj istih. Prvi štadij predstavlja canker morda prevladujoči znak, drugi štadij označajo razne nepravilne kot glavobol, bolečine v vratu itd.; v tretjem štadiju se pokaže sprememba telesnih tkanin ali vlaken.

zđaj na govorniški turi v pittsburskem okrožju.

Mnogi premogarski operatorji so podpisali z unijo pogodbo na podlagi stare, to je jacksonvillske plačilne lestvice, in se je vsled tega marsikje že pričelo z delom.

Pittsburgh Coal Co. skuša prodati delnice svojim neunijskim uslužbencem na obroke, pa nima mnogo uspeha, ker dotične delnice ne nosijo nikakih dividend.

KAJ VE ZNANOST O SIRENAH

V poletni vročini se radi pogovarjamo ali čitamo o gozdnih sencah, ali pa o ribolovu, plavanju in sploh o vsem, kar spominja na vodo in hlad. Zato ne bo odveč, ako si pokličemo v spomin bajke o sirenah, ki smo slišali ali čitali tuintam. V teh bajkah se sirene navadno označajo kot krasne morske deklice, ki s svojimi zapeljivimi melodijami izvabijo mornarje v nevarne kraje, kjer se njihove ladje razbijejo na skritih podmorskih čereh.

Kakor je znanost dokazala, da pravljice o groznih letučih zmajih niso samo plod razgretih domišljij, ampak imajo stvarno podlago, tako sodijo znanstveniki, da tudi morske "sirene" eksistirajo, dasi v nekoliko drugačnih oblikah, kot nam jih označajo pravljice. Velikanski letučki kuščarji, katerih okostja se najdejo tuintam globoko v zemskih plasteh, so bili nedvomno v velik strah primitivnega človeka, in so dali povod pravljicam o zmajih, ki so se ohranile dolga tisočletja, vse do današnjih dni. Pravljicam o morskih sirenah pa so nedvomno dale povod takozvane "fonografske ribe," katere znanstveniki označajo z imenom "discocephali." Te fonografske ribe se pogosto najdejo v južnih morjih, posebno v plitvinah ob karibjskih otokih. Fonografske ribe so štiri ali pet čevljev dolge in imajo na glavah nekakšne muzikalne naprave. Taka muzikalna naprava je najbolj podobna lesenim veternicam za okna, kot jih rabijo v Evropi; "instrument" ima 24 predelkov, katere riba po volji odpira in zapira. Gibanje teh "veternic" povzroča godbo, katero primerjajo godbi harf, gosli, mandolin, banžov in orgelje.

Kadar se zbere h koncertu večje število teh rib, slišati je, kot bi igrala godba na lok ali tamburaški zbor. Mornarji pravijo, da je ta godba nenavadno krasna. Nič čudnega ni torej, če je ta nenavadno zapeljiva morska godba izvabila mornarje prejšnjih časov, da so ji sledili, in da so se mnogokrat njih lahke jadrenice razbile na skritih podmorskih čereh, kajti fonografske ribe se najrajši drže v plitvinah okoli skalovja. Znano je tudi, da fonografske ribe najrajši prirejajo svoje koncerte, ki trajajo od ene do dvanajst ur, pred nastopom hudih morskih viharjev. Če so se mornarji v lahkih jadrenicah predolgo zamudili z iskanjem siren, o priliki njihovih koncertov, so jih nedvomno dostikrat zalotili viharji in razbili njihove ladje na pečinah.

V krajih, kjer živijo fonografske ribe, je večkrat videti tudi ribe "dugong" in "manati," ki imajo čudno navado, da pri plavanju mole iz vode glavno in vrat. V takih pozicijah so od daleč videti zelo podobne človeškim bitjem, in mornarji so jih enostavno smatrali za morske deklice, oziroma za sirene, ki vprizarjajo čudovite morske koncerte. V resnici, to je od blizu, so tistih vrst ribe nenavadno grde.

Tako je znanost našla stvarno podlago za pravljice o morskih sirenah, ki s svojimi čudovitimi melodijami izvabljajo mornarje v nevarne kraje, kjer se njih ladje razbijejo na podmorskih čereh. Ime sirena se,

GLOBE, ZAPOR ALI OBOJE

Stric Sam se ne šali, kadar zapreti svojim državljanom, da bodo plačali \$250 globe ali bodo poslani v zapor, ali pa bodo deležni obeh neprijetnosti, če ne bodo pustili v miru bronastih tablic, ki jih na različnih krajih namesti Coast and Geodetic Survey, kar tvori oddelek zveznega trgovskega departamenta. Te bronaste tablice označujejo državne in druge meje, hidrografične in magnetne postaje in nadmorsko višino različnih krajev dežele.

Zvezni trgovski department je porabil mnogo dragocenega časa in mnogo tisoč dolarjev, da so zemljemerci in drugi znanstveniki v njegovih službah označili različne kraje te dežele s temi tablicami, ki služijo inženirjem in drugim znanstvenikom pri nadaljnem delu. Iz tega vzroka je vlada smatrala za potrebno posvariti ljudstvo, naj se ne igra s temi označbami, ker so vladna lastnina in velikega pomena za arhitekto zemljemerce in druge znanstvenike.

Pred leti so vladni uslužbenci za take označbe rabili velike cementne bloke, katere so na različnih krajih zakopali v zemljo in jih navadno zakrili z listjem in dračjem, da bi jih nepoklicani in nevedni ljudje tako zlepa ne našli. Kljub temu so te cementne znake včasih našli nevedni ali lahkomišelnji ljudje, jih izkopali, in jih porabili za razne primitivne namene, kot na primer za pragove ali stopnice pri hišah ali celo kot nagrobne kamene. Mnogo krat so te cementne označbe izkopali tudi ljudje, ki so mislili, da so pod njimi zakopani zakladi. V takih slučajih je bilo potrebno novo merjenje, kar je stalo vladno mnogo denarja in raznih zamud.

V kolektanju teh cementnih blokov se je posebno izkazal neki praktični farmer solčne Floride, ki jih je iskal blizu in daleč in jih vozil skupaj toliko časa, da jih je nabral kakšna dva ducata. Nato si je iz teh blokov sezidal peč za kruh peči. Dotična peč je predstavljala praktično vrednost kakšnih deset dolarjev, medtem ko je vlado stalo novo merjenje in ponovna razvrstitev teh znanstvenikom potrebnih označb najmanj pet tisoč dolarjev.

Vodstvo trgovskega departamenta je iz gori navedenih razlogov prišlo do prepričanja, da je treba podvzeti resne korake, da se take zlorabe označb preprečijo ali vsaj omejijo. Opuščala se je torej raba cementnih blokov za take označbe, in se zdaj rabijo v to svrhu bronaste tablice s primernimi napismi. Poleg tega je določena denarna kazen, zapor ali pa oboje, za premaknenje ali odstranitev teh tablic po nepoklicanih osebah.

Za bankirje.

V Chicagu je neki Mortimer izumil pripravo, ki drži bankovce različne vrednosti pripravno za izplačevalca, katere je pa možno potom pritiska na električni gumb skriti na varno mesto, v slučaju roparskega napada.

kot znano, v širšem pomenu rabi tudi kot označba za krasno in izredno zapeljivo žensko. Kdo je v takem slučaju "poor fish," pa ni treba praviti.

IZ NAŠIH KRAJEV ONSTRAN MORJA

Finančno ministrstvo je odobrilo kredit v znesku 706.000 dolarjev za gradnjo ceste k carinarnici na Rakeku.

Ekspozitura okrajnega glavarstva v Škofji Loki je z odlokom ministrstva za notranje zadeve že zagotovljena in s tem ustrezno prebivalstvu cellega okraja.

Bodoči junak iz Like. Iz Ogulina poročajo, da je v tamkajšnji okolici seljakinja Mandah Mohar rodila te dni zdravo možko dete, ki je tehtalo 5.5 kg ter je bilo dolgo 65 cm. Izredni porod je vzbudil med tamkajšnjim ljudstvom veliko senzacijo.

V Dalmaciji se že nekoliko časa mudi g. Malville Chater, član redakcije "National Geographical Magazine" in dopisnik Ameriškega geografskega društva. Njegova redakcija ga je delegirala, da v Jugoslaviji fotografira najlepše in zanimivejše kraje ter da poroča o svojem potovanju po Jugoslaviji. Iz Dalmacije se g. Chater napoti v Bosno ter obišče pozneje tudi Slovenijo.

Doseljevanje v Kanado ustavljeno. Izseljeniški komisariat v Zagrebu sporoča, da je kanadska vlada ustavila za daljšo dobo doseljevanje v Kanado. Parobrodsko društvo so dobila nalog, da vrnejo posameznikom že vplačano potnino.

Stekel volk ogrizel osem oseb. V Sarajevo so pripeljali osem oseb, ki jih je ogrizel volk in se sumi, da so inficirani s steklino. Neko noč je velik volk napadel stajo Danila Mavraka v Zijemlju pri Mostarju, kjer je začel trgati ovce. Mavrak, ki je slišal urlikanje volka, je pohitel v stajo. Volk je napadel tudi njega. Prišlo je do grozne borbe med volkom in Mavrakom, ki je trajala več kot četrt ure. Na njegovo klicanje na pomoč, je prihitelo več sosedov, katere je volk močno ogrizel. Volk je končno ušel. Zdravnik je vse ogrizene osebe poslal v Pasteurjev zavod v Sarajevo. V Mostarju se pripravljva velik pogon na volkove.

Novosadske novine prinašajo izredno senzacijo, ki se zdi v današnji dobi kakor bajka, ako ne bi izvirala direktno z verodostojnega mesta. Računski oddelek novosadske občine namreč objavlja, da izkazujejo zaključki računov za poslovno leto 1926 računskega prebitka reči in piši: 2.994.019 Din 50 p., torej približno 3 milijone dinarjev.

Posledica tega krasnega profita bo, da se bodo občinske dajatve, ki so doslej znašale 85% znižale za 67% na celih 18%.

V Bileči se je ustrelil trgovec Gjorgje Belica, župan občine rudinske. Zadnje čase je dobival napade nezavesti in je v takem stanju govoril razne besede. To ga je toliko depimiralo, da je sklenil končati življenje. Bil je ugleden mož. Njegov samomor je vzbudil tem večjo senzacijo, ker je znano, da so samomor izvršili že njegov ded ter oče in mati.

VSAK PO SVOJE

Predsednik Coolidge bo 4. avgusta postal adoptirani glavar Sioux Indijancev. Z velikimi svečanostmi mu bodo okrasili glavo z orlovim perjem, nakar bo z ostalimi glavarji kadil pipo miru. Indijanci, posebno če so glavarji, so znani kot zelo molčeči ljudje. To dobro lastnost ima tudi predsednik Coolidge, zato utegne postati še prav ugleden glavar, pa magari če bo galopiral pred svojimi vojniki na električnem kočniku.

V New Yorku so nedavno zaštrajkali jetniki zaradi pre-slabo kuhanega fižola; v mestu Kansas City so zaštrajkali, ker jim pazniki niso dovolili cigaret; iz Milwaukee pa morda v kratkem dobimo poročilo, da štrajkajo jetniki za lahka vina in pivu.

Delodajalci v Hollywoodu nameravajo znižati plače igralcem in igralkam, in med filmskimi "zvezdami" obeh spolov je zavladalo veliko razburjenje, kar ni čudno. Jaz si ne morem predstavljati, kako bi se počutil, če bi mi moj "naprej postavljeni" določili plačo na borih \$750.000 letno! In kaj bi rekli vi, cenjeni čitatelji, če bi se vam kaj takega pripetilo!

Tako vprašanje sem zastavil prijatelju Ribničanu, pa mi je odvrnil kratko in jedrnatno: "Za znořt!"

Francoski rojalisti Dandet, Delost in Demard, so sedeli v jetnišnici Sante; odsedeti bi imeli pet mesecev. Pa je v jutro 25. junija nekdo telefonično pozval ravnatelja jetnišnice, naj omenjene možake takoj izpusti, češ, da govori v imenu ministra notranjih zadev. Ko je ravnatelj nato poklical ministrstvo notranjih zadev za potrdilo, je dobil odgovor, naj omenjene jetnike takoj izpusti na svobodo. Pozneje se je izkazalo, da ministrstvo o vseh zadevi ni ničesar vedelo. Jetniki se veselijo zlate prostosti, francoski kabinet se jezi, ostali svet pa je prepričan, da so se rojalisti res po francosko poslovili.

Letalcu Lindberghu je svetoval neki njegov prijatelj, naj kandidira za v kongres; fant pa je odgovoril, da bi bilo tam zanj predolgočasno. Za naše kongresnike je to precej dvoumen kompliment.

Neki angleški zvezdogled pravi, da se bo zemlja nehala vrteti. Polovica zemlje bo potem imela vedno dan, druga polovica pa noč. Saj imam rad solnce, vendar me malo skrbi če bo treba predaleč spat hoditi.

V Kernovem besednjaku, ki je bil izdan leta 1919, zastojni iščete besedo love (ljubezen) in vse, kar je z njo v zvezi. V tiskarni so mi pojasnili, da so ves "ljubezenski" svinec, oziroma stavek, nekam založili, ali pa ga je nekdo ukradel. O ukradeni ljubezni sem že slišal, toda, da bi kdo kradel svinec, katerim bi se moralo tiskati o ljubezni, to je nečuvno. Naj reče kdo kar hoče, lepo to ni, in morda smo se baš vsled tega tako grdo kvasali zadnja leta.

Letos izdano Kernovo "Angleško-slovensko berilo" pa

(Dalje na 2. strani)

"Nova Doba"

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovenske Katoliške Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za člane \$0.72 letno; za nečlane \$1.50, za inozemstvo \$2.00

OFFICIAL ORGAN

of the SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$0.72 per year; non-members \$1.50 per year

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Volume III. 83 NO. 27.

Ne mislimo samo nase.

Da je vsak sam sebi najbližji, to je staro pravilo, ki bo nedvomno ostalo vedno v veljavi. Naravni zakon samohranitve sili vsako živo bitje, da se v prvi vrsti briga in skrbi zase.

Večina teh dolžnosti napram splošnosti je označena v zakonih. So pa mnoge moralne dolžnosti, ki niso navedene v postvah, katere moramo pa vendar izvrševati, če hočemo dobro izhajati v človeški družbi.

Sebičen človek, ki pozna le sebe in morda še par članov svoje lastne družine, ki si kupi več premoženje, brez ozira nato, koliko drugih eksistenc uniči, ni nikjer priljubljen.

Naše moralne dolžnosti napram družbi so tako številne, da jih je nemogoče naštet. Nekatere so majhne, navidez neznačajne, toda v veliki celoti mnogo štejejo.

Med mnogoštevilne naše moralne obveznosti, katerih vseh ne moremo naštet, spada tudi čuvanje naravnih krasot. Zdjaj je doba piknikov in izletov v prosto naravo, in je pravilno, da se nekoliko pogovorimo o tem.

Z ozirom na druge člane ne bi smeli nikdar izkoriščati tudi naše podpornice organizacije. Če vlečemo podporo, kadar nismo opravičeni do nje, izrabljamo s tem vse ostale člane.

SLIČICE IZ CLEVELANDA

(A. J. T.)

Sola je končana in v parkih mrgoli otrok, ki se igrajo skripalnic, bajejo žogo, raziskujejo gošče, plezajo po drevvu in zasledujejo "Indijance."

Nedeljsko popoldne, proti večeru. Le malo ljudi se vozi v kari cestne železnice "downtown." Par oseb mora najbrže na večerno delo, drugi so namenjeni na železniško postajo, bodisi da počakajo sorodnike ali prijatelje bodisi da so namenjeni kam iz mesta.

Na Public Square posedajo po klopi stari moški. Jate golobov iščejo drobtin, "pop corn" in podobnih zobjlavjev. Krotki so in komaj da se umikajo ljudem izpod nog.

Skoro nepretrgane vrste avtomobilov se križajo tam. Navadno gre vse redno, za kar skrbe raznobarne luči, napišajo v prometni policaji. Kakšen tujec, posebno če pride iz druge države, pa le včasih naporno zavozajo, ker ne pozna krajevnih regulacij.

Tam pred cerkvijo je po tleh vse belo riža. Dopoldne so bile nedvomno nekatere poroke v cerkvi in prijatelji so po stari navadi obsipali novoporočence z rižem. Neumnost — bi rekel kdo. Drugi bi pridedal, da je ženitev še večja neumnost in tretji bi jima prikimal. Toda nekaj dobrega je vseeno pri tem.

Tu diši jazmin in rožmarin, pihlja poljub zefira, in mlado jutro gre s planin, svat v vilinskega pira.

Odtisi prstov in stopal.

V nekaterih modernih poročnicah se poslužujejo odtisov prstov matere in stopal novorojenčka, da se tako prepreči zamenjanje detet. Ti dvojni odtisi se napravijo na isto pole papirja.

VSE BO ŠLO V "LUFT!"

V zadnjem desetletju in poseben med svetovno vojno in po isti, je letalstvo hitro napredovalo, vendar bi bili na prekooceanske polete nemara še dolgo čakali, da ni neki dan v drugi polovici maja prifrčal iz mesta San Diego na pacifični obali v New York, mladi poštni letalec Lindbergh, se malo ogledal okoli in poletel v Pariz, katerega je srečno dosegel.

Par tednov za Lindberghom sta poletela iz New Yorka v Evropo Chamberlin in Levine. Namenjena sta bila v Berlin, morala sta pa pristati v neki nemški vasi nedaleč od Berlina. Lindbergh je v svojem monoplanu "Spirit of St. Louis" potoval sam.

Dne 29. junija, pa se je vzdignil iz New Yorka v velikem trimotornem monoplanu "America" komandant Richard E. Byrd, s tremi spremljevalci. Byrd je tisti korajžni letalec, ki je lani prvi poletel preko severnega tečaja v svojem aeroplanu. Na poletu "America" iz New Yorka v Pariz, so spremljali Byrda letalci Bert Acosta, George Novile in Bert Balchen.

Letalci pa so v tem podjarmili že tudi del Pacifika. Dne 29. junija ob pol sedmih zjutraj je priletel "The Bird of Paradise" (Rajski ptič) iz San Francisca v Honolulu na havajskem otočju.

Zdi se, da bodo res ameriški letalci odnesli vse rekorde in podjarmili vsa morja. Drugi narodi govorijo in ugibljejo, Američani pa delajo. In to je karakteristika Amerike.

JUTRANJE ZDRAVJE

Diši jazmin in rožmarin, pihlja poljub zefira, in mlado jutro gre s planin, svat v vilinskega pira.

Oblečeno v kraljevi blišče, v škrlat in zlato haljo, se z diademom demantnim v strmečo bliska daljo.

In zdravja, radosti in rož srce je polno moje, in loka pisana in gaj mi sije, klije, poje.

Prostost se moja je nocoj v bliščobi zvezd umila — na nebu jih je milijon, a v meni brez števila.

(Cvetko Golar)

ZVEZNI POLJEDELSKI DEPARTAMENT

(Nadaljevanje iz 1. strani)

katerega se pridelalo letno več sto milijonov dolarjev. Pri tem pa proučujejo nadaljnih 1,500 vrst "soja" fižola. Proučujejo in izbirajo najboljše vrste velikonočnih lilij, narciz, hijacint, tulipanov, perunik, potonk vrtnic in drugih lepotičnih rastlin, ki so velike trgovske vrednosti za deželo. Razume se, da proučujejo tudi najraznovrstnejše sadje, od jagod in malin, do grozdja, oranž in smokev. Všet je tobak, pesa, krompir, bombaž, razna žita, trave, sladkorni trst, detelja, zelenjava itd.

Nad 50,000 različnih inozemskih rastlinskih vrst se je vpeljalo v to deželo po proučevanju ekspertov na Arlington farmi. Na tej farmi so preizkusili in priporočili ameriškim farmerjem "durum" pšenico iz Rusije. To se je zgodilo pred 18. leti in zdaj te vrste pšenica daje letno do 40 milijonov bušljev pridelka, kar je vredno okoli 60 milijonov dolarjev. Vpeljana je bila kocihnasta alfalfa iz republike Peru, ki se dobro obnese v Californiji in je vredna zanjo do pet milijonov dolarjev letno. V Arizoni pridelajo letno za 20 milijonov dolarjev "pima" bombaža, ki je bil po posredovanju Arlington farme vpeljan iz Egipta. Sudanska trava iz Afrike prinese deželni letno do 15 milijonov vrednosti pridelka. Japonski sladkorni trst je vreden za to deželo do 4 milijone dolarjev letno, rodezijska trava, sibirsko proso in še nekateri drugi pridelki so vredni vsaki po milijon dolarjev letno.

Na Arlington farmi proučujejo zdaj neke vrste drevesa iz Molokaja, ki prinaša bombažu podoben sadež; neko tropsko drevo iz Nigerije, ki rodi jagode, s katerimi bi bilo mogoče osladiti celo jesih; neke vrste palmo iz Pare, ki rodi krompirju podobno sadje; neko sadno drevo iz Zapadne Afrike, ki rodi breskvam podobne užitne sadeže v grozdih; "inga," tropski oreh iz Guatemale; "mtsama" melono iz puščave Kalahari, ki je glavna zakladnica vode za puščavske potnike — in mnogo drugih nenavadnih rastlinskih vrst.

Eksperti na Arlington farmi so iznašli, kako je možno preprečiti v žitnih skladiščih razstrelbo žitnega prahu, ki so preje zahtevale stotine človeških živcev letno, in povzročale na milijone dolarjev materialne škode. Zdjaj se bavijo s poskusnjami koncertriranja umetnih gnojil, upajoči izgotoviti umetno gnojilo, ki bi v malih količinah vsebovalo veliko gnojilne moči. S tem bi se pocenil prevoz umetnih gnojil, kar bi farmerjem zopet prihranilo milijone dolarjev.

Arlington preizkuševalna farma je najfinejša in najpopolnejša ustanova te vrste na svetu, zato pa tudi vzbuja občudovanje znanstvenikov in posetnikov iz vseh delov sveta. Malo je povprečnemu državljanu znano o tej zanimivi instituciji našega poljedelskega departamenta, toda vztrajno in tiho delo, ki se tam vsi že nad četrt stoletja, je neizmerno veliko pripomoglo k splošnemu bogastvu ameriškega ljudstva in posredno pomagalo vsakemu posameznemu prebivalcu te velike dežele.

Nekaj za plesalce.

Znanstveniki na vseučilišču v Helsingforsu, Finska, so izračunali, da se za ples mazarcka porabi skoro dvakrat toliko gorljivih snovi v telesu, kot jih zahteva delo kamnoseka. Na vsak kilogram telesne teže porabi mazarcka 10.87 kalorij, polka 7.56, fox trot 4.78, šotiš 4.76, valček pa nekaj manj kot štiri kalorije.

Jugoslovenska Katol. Jednota. Ustanovljena 1. 1898. Inkorporirana 1. 1901.

GLAVNI URAD V ELY, MINN.

Glavni odborniki: Predsednik: ANTON ZBASNIK, 4905 Butler St., Pittsburgh, Pa. Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 East 32nd St., Lorain, O.

Nadzorni odbor: Predsednik: MOHOR MLADICH, 1334 W. 18th St., Chicago, Ill. 1. nadzornik: FRANK ŠKRBEC, 2418 So. 12th St., Omaha, Neb. 2. nadzornik: JOSEPH A. MERTEL, Box 1107, Ely, Minn.

Porotni odbor: Predsednik: ANTON KOČHEVAR, 1208 Berwind Ave., Pueblo, Colo. 1. porotnik: LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn. 2. porotnik: LOUIS RUDMAN, 1013 Hartley Rd., Cleveland, O. 3. porotnik: JOSEPH PLAUTZ, 432-7th St., Calumet, Mich. 4. porotnik: FRANK KACAR, 1231 Addison Rd., Cleveland, O.

Jednotino uradno glasilo: NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Urednik in upravnik: A. J. TERBOVEC.

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišniški spricevala naj se pošiljajo na uradnega zdravnika.

VSAK PO SVOJE (Nadaljevanje s 1. strani)

vsebuje ljubezen v slovenskem in angleškem delu. Mogoče bo zdaj kaj več ljubezni na svetu.

Poslanik Myron T. Herrick namerava preživeti del svojih počitnic v Clevelandu. Saj veste, to je tisti ameriški poslanik, katerega je napravil slavnega priprostih letalec Lindbergh.

V Bitanji pri Škofji Loki so zgradili novo postajo, ki pa še ni plačana, zato se je na binokostni pondeljek vršila v Zabnici velika vrtna veselica, katere čisti dobiček se je porabil v pokritje stroškov za novo postajo. Zdi se, da so se v Jugoslaviji pričeli učiti od ameriških Slovencev, ki prirejajo veselice za zgradbe dvoran in Narodnih domov. Sicer bi bilo pa res žalostno, če bi oblasti zaradi dolgov zarubile in prodale železniško postajo.

Zdjaj je tisti letni čas, ko človeka z rdečo krvjo tajna magnetična sila vleče iz prašnega mesta kam daleč, "kjer nikogar ni, le drhtenje rosni trav, smrek šumenje iz daljav..." Neki moj prijatelj mi je te dni dejal, da bi rad šel tako daleč, da bi bilo treba plačati pet dolarjev poštnine od navadne dopisnice. Jaz sem mu rekel, da če najde tak kraj, naj mi sporoči in me vzame seboj...

Streha Bele hiše v Washingtonu, katero zdaj popravljajo, je bila baje že leta 1873 v slabem stanju. Lepe gospodarje smo imeli v Beli hiši zadnjega pol stoletja!

Neki Frederick Rankin v Bostonu je, gredeč na svoje delo, našel listino, vsebujočo \$1,200 v bankovcih. Mož je vse skupaj pošteno vrnil lastniku in za nagrado je dobil staro petcentno cigaro. Prav mu je!

Za varnost potovanja. Vlaki Southern Pacific železnice vozijo marsikje po krajih, kjer se večkrat pripetijo plazovi, bodisi snežni ali zemeljski. Ako vlak zavozí v tak plaz na progí, lahko skočí s tira in zgodi se nesreča. Uprava omenjene železnice je vsled tega dala zgraditi posebne ograje na krajih, kjer preti nevarnost plazov. V teh ograjah so električne žice in če pritisk plaz iste prertrga, to avtomatično postavi nevarnostne signale za prihajajoče vlake.

Podzemeljski hodnik.

V mestu Los Angeles, so zgradili dozdaj že 39 podzemeljskih hodnikov za pešce in najbolj prometnih cestnih žičih. Dasi ni nihče pričel iti preko ceste skozi tak hodnik, se jih pešci splošno služujejo in prometne nesreče v takih mestih so skoro nepoznane.

POVEST O RJAVI KOZI

(A. J. Terbovec)
(Nadaljevanje)

Mene da bi preslepila pri kupčiji, mene?" se potri-
Miha po prsih. "Take co-
ice pa že ni v devetih fa-
Saj sem takorekoč pod-
zrastle, kajti zredili so me
zjim mlekom."

"Kaj se ve," meni Reza
umšno, "o Kresu imajo co-
ice še posebno oblast in
ne naj jo imajo, mene že
odo za nos vodile," odvrne
in pokaže na prazen polič.
za se zasmije in odide po
polič vina. Kosem se je
nekoliko razgrel pri sladkem
gorcu in pri pogovoru o
in copernicah, pa tudi
ostri brhka in šegava krč-
ea mu je najbrže nekoliko
ala. Vino iz Zajčje gore
je vilo v srce tak pogum,
je pred odhodom trdil, da
boji vseh škadronov co-
ki galopirajo na me-
in brezastih mačkih med
om in Liško goro.

hka junijska noč je pokri-
zemljo, v zraku so brneli
v travi in grmovju je
lo milijone različnih žu-
po sipinah se je belilo dra-
cvetje kresničja, in ra-
ne kresnice so svetile vse-
oli, ko sta prišla domov
in njegov sin.

ko se takoj vleže na klop
hišo in utrujen zaspi. Gop-
na priveže najprej Rjav-
hlevo, vrže ji nekaj krme,
stopi v hišo, da sporoci-
ki veselo novico o kuplje-

oznam jo, da je dobra mle-
zaj, zdaj pa le glej, Fran-
da boš pridno pila njeno
pravi mož, in skrbno
dela hčerko. "Najboljše je
posebno zjutraj in zve-
Jaz bi rad videl, da posta-
čvrsta in rdečelčna, kot so
na kmečka dekleta. Govoril
vse v Čebavsovo Jero, ti-
stano osebenko, saj jo po-
druji teden pride k nam,
a si bo nekoliko pomagala pri
in gospodinjskih poslih,
čež poljetje in jesen. Res
koliko sitna tista Jera, ma-
vsi morala potrpeti z njo, a
je pače je dobra babnica in
se na kot črv."

bučnice očeta hvaležno pogle-
poišče mlečno posodo in re-
"Kozica gotovo ni bila že
kajtraj molžena, zdaj je pa
dno, grem takoj, da jo po-
la."

vet minut pa se deklica
na začenčena v hišo in
napol začudeno, napol oči-
je: "Oče, zakaj se pa nor-
? V hlevu ni nobene ko-
amo en velik, rjav kozel
tam privezan!"

je osupel pogleda, pa nič
ce, samo vstane in hiti v
Franca pa za njim.
ogleduje, suče in obrača
in rogati stvor, toda
na obrne kakor hoče, je ko-
pravi živi kozel, pa nič
česa. Še prav nevoljno ni-
ce, kaj pa naj pomeni to
stranje v tej pozni noči.
Končno se gospodar na-
na jasli, da se gledata s
in iz obličja v obličje, in
mislili mu švigajo po gla-
vo, ko je kupil, ve tudi, da
del kozla! Naenkrat se
oveti!

ti prokleta copernica ti!"
in izvije iz ust, da ga hčer-
supla pogleda. "Pravilo so
je tista Počepelova Ka-
copernica, pa jim nisem
Zdaj sem pa prepričan,
res. Preslepila me je, da
videl kozo in kupil kozla,
je naredila, da se je ko-
kakaj babura! Jutri ji vle-
kozla nazaj, in če mi ne
prave koze ali pa denarja
premikastim to coprnico
da si bo preko ram gle

nazaj v smeri Kozjega brda.
V Pasji dolini se zopet ustavi-
ta pri Kovačevi Rezi. Treba se
je pač malo oddahniti in ko-
rajže napiti. Še predno je ute-
gnil kozla dobro privezati na
dvoršču za hišo, bila je Reza
tam, in začudeno vpraševala,
če kozla nima mleka, ali kak-
šen vzrok je, da jo vodi na-
zaj.

"Prav si imela Reza sinoči,
ko si rekla, da ni dobro imeti
opravka s copernico," reče
Miha trpk. "Veš, da sem ko-
zo kupil od Počepelove Katre,
domov sem prignal pa tegale
kozla. Kar gredoč se je men-
da izprevrglo."

"Ježešta, saj je res kozel,"
se začudi Reza, "pa še kakšen
kozol! Pa prav tako lep
rjav, kot je bila kozla, kajne?"

"Miha pije sam prvi polič,
ker je morala Reza v kuhinji
nekaj čez ponev vreči. Ko
mož pospravi pripravljene pri-
grizek, in se hoče odpraviti
naprej, ga Reza zadrži, čes,
naj še malo posedi, da ga iz-
pijeta še en polič, katerega
hoče ona plačati. Po drugem
poliču je prišel na vrsto še
tretji in tako sta se naša zna-
ca še marsikaj pogovorila o
copernicah in njihovih ob-
Miha je med drugim omenil,
da ga danes križemgleda co-
pernica ne bo več potegnila,
ker ima pri sebi križno kost
črnega mačka, žegnan les in
praproč Kresne noči.

Precej korajžen in razigrane
volje je korakal Kosem proti
Kozjemu brdu. Še na coperni-
ce ni bil več tako jezen kot
prej, v tako dobro voljo ga je
bilo spravilo zajčjegorsko vi-
no. Počepelova Katra ga je že
od daleč ugledala in se sama
pri sebi glasno čudila, zakaj ji
žene Kosem kozo nazaj.

Nič ni pozdravil mož, ko je
dospel do praga, samo zare-
žal je jezno: "Baba, mojo ko-
zo nazaj, pa hitro, če ne, se bo
nekaj zgodilo!"

"Kaj se ti blede, Miha?" se
začudi starka, "kakšno kozo
hočeš, saj jo vendar imaš na
vrvcici!"

"Mojo kozo hočem, tisto, ki
sem jo kupil včeraj od tebe, ne
pa tega kozla," vpije Miha.
"To je vendar kozo!"
"To je kozel!"
"Pa ni!"
"Pa je!"

"Za tako križemgledo me
vendar ne boš imel, da bi ne
videla, da držiš na vrvcici pra-
vo kozo in ne kozla! Pogledj
no vendar dobro," pravi ženi-
ca skoro jokaje.

Nevrjetno se Miha ozre, pa
glej čudo božje: res je bila
kozla in ne kozel, kot zjutraj,
ko je šel od doma. Še vedno
neverjeten, poskusi molzti in
dobi res pravo mleko. Kar v
glavi se mu vrtil, zasučje se na
peti in odide s kozo nazaj, ne
da bi rekel besedo. Na poti se
od časa do časa ustavi in po-
gleda kozo, vselej v strahu, da
bo naenkrat kozla zagledal.
Vendar to pot se je vse srečno
izvršilo. Prignal je domov pra-
vo rjavo kozo. Francka jo je
pridno molzla in pila njeno
mleko.

Na Martinovo nedeljo se
Miha Kosem baš napoti proti
zidanici, da prinese domov ne-
kaj vina, ko prikrevsajo po
kameniti poti proti njegovi hi-
ši sosedje Rihtar, Kocjan, Ga-
bršek in Dobovšek, vračajoči
se od fare.

"Zdaj pa kar z menoj, mo-
žaki," zakliče jim Miha vese-
lo nasproti. "Poskusili boste,
kakšnega smo letos pridelali,
pa krstili ga bomo po krščan-
sko, danes ko je Martinova ne-
delja. Krst bo bolj držal, če
bo nekaj več mežnarjev in bo-
trov."

Takemu vabilu se more od-
reči le kdor ni naše vere, in ta-

ko se je zgodilo, da je petorica
zavila proti vinski gorici, in
kmalu v hramu krščevala ubo-
go mlado vino, ki si ni moglo
pomagati, da je kar teklo od
mize.

Pri takih prilikah se jeziki
razvežejo in srca se opro, ni
je slabe besede, ni je skrite hu-
dodne misli, samo odkrito in
pravo prijateljstvo. V teku po-
govora omeni tudi eden, da se
je Kosmova hčerka zelo popra-
vila v teku zadnjih par mese-
cev.

"Pije mleko rjave koze,"
pripomni važno sosed Dobov-
šek.

"Ej, jaz mislim, da ni dosti
razlike v mleku, pa naj je ko-
za bela, črna ali rjava," se za-
smeje Kocjan in iztrka svoj s
srebrom okovani vivček. "De-
kletu pomaga tudi to, ker ne
trpi toliko zdaj, ko ji stara Je-
ra pomaga pri težjem delu."

"No, to že morebiti tudi kaj
pomaga," ugovarja Dobovšek.
"ampak rjava kozla ta je vred-
na, da se jo poišče v devetih
farah."

"Hm, saj sem imel dosti
opravka, da sem jo dobil," se
oglasi gospodar Miha. Zvrne
časo vina, nakar začne tovari-
šem pripovedovati na dolgo in
široko, kako se mu je godilo,
ko je kupoval kozo.

"Nisem vedel, da je tista
križemgleda Katra taka čarov-
nica," pristavi še po kratkem
molku. "Če bi še imel kdaj kaj
opraviti z njo, ne bi se ji pri-
bližal brez žegnanega lesa in
kresne praproči."

"Morebiti pa Katra vseeno
ni copernica, dasi križem gle-
da in ima rdeče lase," pripom-
ni redkobesedni Gabršček.
"Kaj pa ko bi ti bila zacopra-
la Kovačeva Reza?"

"Reza? Kako to misliš? Ona
vendar ni copernica," se za-
čudi Miha.

"Saj ni baš treba, da bi bila
copernica," pojasnjuje Gabr-
šček, "zadostuje, da je malo po-
redna, in to je ona gotovo. Ne-
kaj koz in kozlov pa tudi ved-
no redi. Ali ni mogoče, da bi
ti bila na Kresno nedeljo zve-
čer zamenjala kozo s kozlom,
drugi dan pa zopet narobe?"

"Pa prav tako bo," pokima
resni Rihtar. "Razsvetljenje
pride včas od svetega duha,
včas pa tudi od takega dobre
vina, kot je tvoj, Miha!
Reza ti je naredila, Reza, le
meni verjemi!"

"Vse ženske so copernice,"
se zasmije Kocjan, "nele rde-
čelaske, ampak tudi blondinke
in brunetke, in čim mlajše so,
tem bolj so nevarne!"

Vsa družba se glasno zasmie-
je, Miha pa se nekaj časa pra-
ska za ušesom, končno pa pra-
vi: "Naj bo za drugo že kakor
hoče, glavno je, da je kozla
ostala kozla, in da se je pozdra-
vila moja pridna hčerka Fran-
cka. Na to veselje trčimo en-
krat, možaki!"

In zavzene so čaše v tihi
zidanici, ki čepi visoko gori v
vinskem bregu.

(Konec).

SVEŽA GOMILA

Iz Gilberta, Minn., je došlo
poročilo, da je umrl tam, zadet
od kapi, rojak in sobrat John
Kern, dolgoletni gostilničar,
star 45 let. Bolan je bil le 10
dni. Pokojnik je bil zelo pril-
jubljen, kar je najlepše poka-
zal veličasten pogreb. Bil je
član J. S. K. Jednote, S. N. P.
Jednote in L. O. of Moose. Do-
ma je bil iz Podboršta na Go-
renjskem, v Ameriki je bival
25 let.

Naj mu bo lahko ameriška
gruda!

Huda vročina.

Po vsem srednjem zapadu je
pretečeni teden nenadoma na-
stopila prav občutna vročina.
V Illinoisu, Ohio in nekaterih
drugih državah srednjega zap-
ada je vsled vročine umrlo nad
dvajset oseb.

JACK LONDON:

OSTANEK IZ PLOČENSKO DOBE

(Za N. D. — V. J. V.)

(Nadaljevanje)

Vedel je namreč, da me že
ima — pa me vendar ni imel —
vsled česar je uprav besnel.
Vendar pa ni bil neumen, kajti
prav dobro je vedel, da je po-
vsem varen, dokler sem jaz v
razpoklini, vsled česar je skle-
nil, da moram za vedno ostati
v razpoklini. In pri tem se ni
prav nič motil — samo računal
ni glede potrebne krme. V bli-
žini namreč ni bilo niti krme,
niti vode, vsled česar me tudi
ni zamogel za vedno oblegati.
Tako je stal pred razpoklino
kar cele ure ter z svojimi veli-
kimi ušesi odganjal nadležne
moskito. Potem se ga je pola-
stila žeja in pričel je skakati
naokrog ter rujoveti, da se je
kar zemlja tresla. Pri tem me
je tudi zmerjal z vsemi imeni,
kar jih je prišlo na njegov je-
zik. To je storil naravnost
vsled tega, da bi me ostrušil —
in ko je mislil, da se ga dovolj
bojim, je počasi odšel in se iz-
gubil proti potoku. Včasih sem
mu dovolil, da je prišel skoraj
do potoka — bil je od potoka
oddaljen kakih par sto čevljev
— ko sem pričel kričati, in pri-
dirjal je nazaj z vrščem, kakor
da prihaja kak snežni plaz. Ko
sem to parkrat ponovil, tako da
je že vedel, kaj nameravam, je
kaj spremenil svojo taktiko.
Prilagobil se je torej času in
razmeram, kakor vidite. Ne da
bi me na to opozoril, je odšel
proti vodi, kakor da je pobesnel
— in pri tem je računal, da pri-
de tja in nazaj, predno zamo-
rem jaz uteči. Končno, ko me
je nepopisno preklinjal, je pre-
nehel z oblegovanjem ter odšel
k vodi.

V ostalem je pa bil to jedini
slučaj, da me je takorekoč vjel
in po tem dogodku se naš hipo-
drom sploh ni več ustavil. Po-
dila sva se okrog in okrog ter
zopet naokrog — baš kakor
šestdnevna dirka. Moja obleka
je spremenila v cumje — to-
da nikdar se nisem vstavil, da
jo zakrparam, dokler koncem
konca nisem bil prisiljen teči
povsem gol naokrog, tako da
nisem imel ničesar na sebi in
pri sebi, nego le malo ročno se-
kirico v jednej in velik kamen
v drugi roki. Pravzaprav,
ustavil se nisem nikjer — le
tuintam za nekaj časa, katere-
ga sem potreboval za spanje,
obstal sem v razpoklinah ska-
lovja. In pri vsem tem je ma-
mut postajal vedno bolj mršav
— zgubil je najmanj par ton
svoje teže — in postajal je tu-
di vedno bolj nervozen — baš
kakor kaka učiteljica, ki je na
napačnej poti možitve. Ko
sem ga tako včasih došel ter
ga pogodil z kamenjem na ve-
liko razdaljo, skočil je kakor
kako žrebe in se je po vsem
truplu tresel. In potem je zo-
pet pričel teči, držeč pri tem
svoj rillec in rep vodoravno.
Pri tem so mu oči nepopisno
žarile in proklinjal me je uprav
nepopisno. Bil je skrajno ne-
moralna bestija, morilec in bo-
gokletnež.

"Toda proti koncu se je po-
miril in je stokal ter jokal, ka-
kor dete. Odurna sila ga je
ostavila in postal je slični pra-
vi godlji mizerije. Potem so
se ga polastili napadi prehitre-
ga utripanja srca, tako da je
hodil, kakor kak pijanec, dok-
ler ni padel in dokler se mu no-
je niso pričele tresti. Potem
je zopet jokal in zopet bežal.
Človek moj, vsi bogovi bi se
nad njim zjokali in tudi ti ter
vsakdo drugi. Položaj je bil
uprav žalosten, in žalost je bi-
la neznansko velika — toda po-
stal sem trdosrčen in sem na-
daljeval z dirko. Končno sem
ga popolnoma utrudil, dokler
se ni vlegel na zemljo, brez sa-
pe, žalostnega srca, lačen in že-
jen. Ko sem pronašel, da se
ne bo več protivil in ko sem ga
potem kar celi dan sekal z ro-
čno sekirico, in ko je pri tem
istokal in jokal, prisegal sem

dovolj globoko v njegovo tru-
plo, da sem mu tudi sapo zaprl.
Bil je trideset čevljev dolg in
dvajset čevljev visok — in prav
lahko bi privezal visečo posteljo
med njegove zobe, tako da bi
v njej prav komodno spal.
Kljub dejstvu, da je tekom dir-
ke zgubil najboljšo maščobo,
pečenka iz njegovega mesa je
bila uprav izborna — in ako bi
spekel je njegove štiri noge, za-
dostovalo bi to v kolikor pride
pečenka v poštev, za celih dva-
najst mesecev. In tako sem
kar na enem mestu zimoval."

"In kje je ona dolina?" vpra-
šal sem tujca.

In zopet je zamahnil z roko
proti severoiztoku in dejal:

"Vaš tobak je izredno do-
ber. Sicer imam dokaj vašega
tobaka v svoji tobobačnici in spo-
minjajo se bom nanj do zadnje-
ga dne svojega življenja. Da
vam dokazem, kako vas cenim,
in v zameno vaših mokasinov
podarjam vam svoje lastne
"mukluki." Ti mukluki me
spominjajo na mojo Klučo in
na njenih sedmero slepih pros-
jakov. In ti mukluki so tudi
edini spomin in ostank izred-
nega zgodovinskega dogodka,
namreč smrti najstarejše vrste
in zaeno tudi najnovjše vrste
živali na tem svetu. In kar je
največ vrednosti — mukluki se
nikdar več neobrabojo."

Ko sva na ta način najina
obuvala zamenjala, iztresel je
pepel iz svoje pipe, podal mi
desnico, mi voščil lahko noč ter
mirno odšel v snežno puščino.
In z ozirom na to storijo, za ka-
tero odklanjam vsako odgovor-
nost, priporočam onim, ki ne
verjamejo, naj obiščejo muzej
Smithsonskega zavoda. Ako
prineso seboj dovoljno izkaze in
ako ne pridejo tja tekom po-
čitniške dobe, potem jih bo
profesor Dolvidson brezdvomno
sprejel. Oni mukluki so namre-
č v njegovem varstvu — in
on bo potrdil — sicer ne način,
kako so bili pridobljeni — ven-
dar pa kakovost kože, iz katere
so izdelani. Ako on potrdi, da
so mukluki izdelani iz mamuto-
ve kože, znanstveni svet brez-
dvomno sprejme njegovo raz-
sodbo; in — what more would
you have?

(Konec).

DOPISI.

Barberton, O.

V predzadnji izdaji Nove
Dobe sem poročal o lopovu, ki
potuje po naselbinah in ponar-
reja čeke J. S. K. Jednote. Da
ga bodo člani lažje spoznali,
ga hočem danes malo natan-
čneje opisati.

Lopov je star 30 do 35 let.
Visok je šest čevljev, ali pet
čevljev in 10 ali 11 palcev.
Tehta od 175 do 185 funtov.
Ima bolj redke, rumene lase,
okrogel obraz, široko in vis-
ko čelo, velike plave, izbulje-
ne oči in pravilno izrezan nos.
Ustnice so mu malo preveč na-
pete. Zobe ima redke, brado
pravilno zaokroženo. Brije se
gladko. Pleč je širokih in za-
okroženih. Čevlje nosi št. 9.
klobuk šte. 678. Glavo nosi
malo sklonjeno, kakor je nava-
da pri takih lopovih. Zna trdi
v kakšni družbi delati neke
"trike" z dolarji, katere v pa-
pir zavija in ljudi tudi s tem
slepajo. Pijače se tudi ne bra-
ni in opije se hitro. Ko se opi-
je, ne more govoriti, samo jec-
lja in nekoliko škropi mu iz
ust. Govori pravilno in per-
fektno angleščino, slovensčino
pa v štajerskem narečju. Ob-
leko ima zdaj novo, ker mu jo
je napravil tukajšnji slovenski
krojač. Plača mu jo je s po-
narejenim čekom za \$96, in
krojač mu je dal menjavo v go-
tovini (torej novo obleko in še
denar po vrhu). Ta obleka je
svetlo sive barve, z napol vid-
nimi plavimi črtami. Druga

je temno
rjavkasta.
Zato, sobrat in čitatelji No-
ve Dobe, bodite pozorni nanj,
da se če mogoče lopova izsledijo
in pošlje tja, kamor spadajo ta-
ki ljudje. Izrežite ta opis sle-
parja in ga shranite, kar lopov
se utegne pokazati čez leta s
kakšno drugo sleparijo. Tu je
menjal štiri čeke po \$96, gla-
seče se na George Tamsa, od
društva 31 JSKJ. V Cleve-
landu je menjal pa nekaj č-
kov kot član društva št. 44
JSKJ, to je od našega društva;
dotični čeki so se glasili na ime
Anton Bregar. Torej, rojaki,
bodite pozorni!

John Balant,
preds. dr. št. 44 JSKJ.

Virginia, Minn.

Tem potom se obvešča člani
in članice društva sv. Stefana,
št. 164 JSKJ o sklepih seje, ki
se je vršila 12. junija. Na ome-
njeni seji je bilo sklenjeno, da
društvo zboreje vsako drugo
nedeljo v mesecu v prostorih
Franka Benchina, 811 — 12th
St. No., ob dveh popoldne.
Sklenjeno je bilo nadalje, da
se ovrže kazen, ki je bila v ve-
ljavi za člana, kateri se ne ude-
ležijo vsake trimesečne seje.
Dotična kazen je znašala 25
centov. To sedaj odpade, toda
vsi člani in članice plačajo me-
sečno poleg rednega asesmen-
ta še po deset centov v društvo-
no blagajno.
Z bratskim pozdravom
Frank Benchina,
tajnik dr. št. 164 JSKJ.

Z bratskim pozdravom

Frank Benchina,

tajnik dr. št. 164 JSKJ.

Youngstown, O.

Kakor sem že zadnjič poro-
čal, je naše društvo št. 108 J.
S. K. Jednote sklenilo, da se
seje vršijo vsako tretjo nede-
ljo v mesecu o polu desetih
(9:30) popoldne. Zadnje seje
so se člani še precej številno
udeležili in upam in želim, da
bi se te lepe navade držali tudi
v bodoče. Prihodnja seja se
vrši 17. julija o polu desetih
popoldne v navadnih prostorih.
Prosim člane, da se polnoštevil-
no udeležijo te seje, ker bomo
priredili 24. julija društveni
piknik in moramo na seji 17.
julija vse potrebno ukreniti
glede istega.

Lansko leto je bilo ob času
našega piknika slabo in dežev-
no vreme, hruške in vse drugo
sadjje je segnilo; upam, da bo-
mo imeli letos več sreče. Pik-
nik se bo vršil pod Avon par-
kom na navadnih prostorih.
Vabljeni so vsa bratska so-
sedna društva in posamezni ro-
jaki iz bližine, da posetijo naš
piknik. Pričakujemo odziva iz
naselbin Girard, Warren, Niles,
Youngstown, Struthers, O., in
Farrell, Pa. Vsem bomo sku-
šali povrniti o podobnih pri-
likah, kolikor bo v naših močeh.
Ako kdo ne bi znal za pro-
stor piknika, naj vpraša v Slo-
venskem Domu na "stop 14,"
ali pa če se pelja na "stop 16"
in od tam hodi naravnost na-
vzdol v jarek. Za lakoto in že-
jo bo dovolj pomoči na razpola-
go, in če bo kateremu prevročje,
si bo lahko pomagal, saj je vo-
da zraven.

Torej ne pozabite priti na
naš piknik v nedeljo 24. julija;
začel se bo zjutraj in trajal bo
pozno noč.
Pozdrav vsem in nasvidenje!
John Cigolle Jr.,
tajnik društva št. 108 JSKJ

O bobrih.
Bobri bi bili gotovo že pred
leti čisto iztrebljeni, da jih ni-
so pravočasno vzele v varstvo
postave različnih držav. Tako
se so ti zanimivi glodalci ohrani-
li in celo razmnožili. O bobri-
h je znano, da gradijo ob vo-
dih svoje hiše, do katerih vodi
vhod le pod vodo. Podirajo ve-
lika drevesa, in kjer se jim zdi
potrebno, gradijo jezove. Ena
družina bobrov živi v Palisade
Parku v državi New York.
Petkrat v enem letu so držav-
ni inženirji razdrli jez, ki po
nazorih inženirjev ni bil na
pravem mestu, in petkrat so ga
bobri zopet zgradili.

Bambus je rastlina, ki izred-
no hitro raste, vendar je les
iste poraben za najrazličnejše
izdelke. Bambusa je več vrst
in nekatere dobro uspevajo tu-
di v naših južnih državah. Ena
vrsta bambusa zraste 50 do 60
čevljev v enem letu. Les je
nenavadno lahek, močen in pro-
žen. Kitajci bi brez bambusa
menda sploh ne mogli izhajati.
Iz bambusa izdelujejo hiše, čol-
ne, papir, orožje, kolesa, pohi-
štvo, muzikalične instrumente
in celo hrano. Neka angleška
firma je iznašla proces, po ka-
terem se bambusova stebela raz-
tope v kašo, iz katere se plete-
jo niti, ki so za izdelavo tkan-
in v nekaterih ozirih še bolj
porabne kot pavolja.

IZ URADA GLAVNEGA
BLAGAJNIKA JSKJ

Tem potom se opozarja vse
člane J. S. K. Jednote in druge
Jugoslovane po Ameriki, naj
bodo previdni, da ne sedejo na
limanice onemu ptičku, ki po-
nareja denarne nakaznice ali
čeke na ime J. S. K. Jednote,
ozziroma jih sam piše na izmiš-
ljena imena članov J. S. K. Jed-
note. Ti čeki so označeni, kot
da predstavljajo različna izpla-
čila, kot bolniško podporo,
smrtnine itd. Pred par tedni je
prišlo na banko, s katero ima
J. S. K. Jednota svoj čekovni
račun, sedem ponarejenih de-
narnih nakaznic ali čekov, ki so
označali bolniško podporo za
razne (izmišljene) člane J. S. K.
Jednote. Banka seveda teh
čekov ni izplačala, ker so bili
ponarejeni.

Dne 29. junija je prišel na
omenjeno banko ček, označen
sledeče: Številka čeka 421930;
nakazana svota \$1,000; izplača
naj se na ime Louis Taucar, kot
posmrtnina po Johnu Taucar,
certifikat 20331, članu društva
št. 21 J. S. K. Jednote v Den-
verju, Colo. Ček je datiran
15. junija, 1927.

Ta ponarejeni ček je podpi-
san z imenom Louis Taucar,
spodaj pa je podpis John Bern-
nat; poslan je bil potom banke
v Leadville, Colo.

To pomeni, da kdor je prvi
ta ponarejen ček izmenjal, da
ima čiste izgube najmanj
\$1,000. Opozarjam vas torej v
vašem lastnem interesu, da bo-
dite jako previdni, kadar me-
njučite komu denarno nakaz-
nico ali ček. V vsakem slučaju
se prepričajte, če imate opravi-
ti s pravo in zanesljivo osebo,
ker lahko pridete ob vaš teško
prisluzeni denar po takih sle-
parijih.

Z bratskim pozdravom
LOUIS CHAMPA,
glavni blagajnik.

Medvedja nadloga.

Farmerjem v bližini Black
Mountains v North Carolini po-
vzroča že nad deset let mnogo
škodo veliki črni medved, ki
pridno obiskuje njihove pra-
šičje stajne in kokošnjake. Po
vsakem ropu se zna spretno
umakniti v svoje skrivališče v
gorovju. Vsa zasledovanja naj-
boljših lovcev so bila dozdaj
neuspešna.

Streli, ki ne ubijajo.

Kapitan Barrett W. Harris,
v službi Field muzeja v Chica-
go, lovi divje živali na nenava-
den način. Navadno strelno
puško ne nabaše s svinčem, ampak
vtakne v cev iste malo, z
ostro iglo opremljeno brizgal-
ko. Brizgalka je napolnjena s
tekočino, ki omamlja. Izstrel-
jena brizgalka se zabode v ko-
žo živali in izpusti nekaj kap-
ljice omamljive tekočine v kri.
Lovci sledijo ranjeni živali, ki
kmalu obnemore in zaspi, na-
kar jo je lahko zvezati ali spravi-
ti

L. N. TOLSTOJ

HADŽI-MURAT

Poslovenil Vladimir Levstik

(Nadaljevanje)

Vračaje se k vhodu, je zagledal kočijo Jelene Pavlovne z rdečim lakejem, ki se je baš ustavljala ob Saltikovskem privozu. Jelena Pavlovna mu je bila vtelesen primer tistih praznih bitij, ki niso modrovala samo o znanstvu in poeziji, ampak tudi o vladanju nad ljudmi, domišljaje si, da bi se mogli sami bolje upravljal, nego jih je upravljali on, Nikolaj. Vedel je, da ti ljudje, naj jih je tlačil še tako, vedno iznova priplavajo na površje. In spomnil se je nedavno umrlega brata Mihaila Pavloviča. Pusto in tegobno čustvo ga je objelo. Somorno se je namršil in spet začel šepetati prvo, kar mu je prišlo na jezik. Utihnil je šele, ko je stopil v dvorec. Dospel v svojo sobo, se je ustavil pred ogledalom ter si pogladil zalize, lase na sencih in lasuljo na temenu; nato je zavihal brke in krenil naravnost v kabinet, kjer je sprejemal poročila.

Prvega je sprejel Čerņišov. Čerņišov je po Nikolajevem obrazu in zlasti po njegovih očeh takoj spoznal, da je danes prav slabe volje; in ker je že slišal o sinočnjem dogodku, je ugenil, kaj je vzrok nerazpoloženja. Nikolaj je hladno odzdravil Čerņišovu, vzel mu, naj sede, in se zagledal vanj s svojimi brezizraznimi očmi.

Prva točka v poročilu Čerņišova se je tikala poneverb intendantskih činovnikov, ki so jim prišli na sled; druga je bila vprašanje premestitve čet na pruski meji; sledila je podelitev novoletnih nagrad nekaterim osebam, ki so bile v prvem spisku izpuščene, potem sporočilo Voroncova o prebegu Hadžija-Murata in končno zoprna stvar z dijakom Medicinske akademije, ki je izvršil atentat na nekega profesorja.

Molče in stiskaje ustnice je poslušal Nikolaj raport o poneverbi; njegova velika bela roka z zlatim prstanom na mezinu je gladila liste spisa, ki je ležal pred njim, in njegov pogled se ni mogel odtrgati od ministrovega čela in čopa.

Nikolaj je bil uverjen, da kradejo vsi. Vedel je, da bo treba zdaj kaznovati intendantske činovnike, in sklenil je, da jih pošlje vse v vojnike; vedel pa je tudi, da s tem ne ostraši njihovih naslednikov, da ne bi ravnali enako. Svojstvo činovnikov je bilo, da so kralji, on pa je imel dolžnost kaznovati jih in naj mu je presedala še tako — opravljal jo je vestno in točno.

"Vidi se, da imamo v Rusiji samo enega poštenjaka," je dejal.

Čerņišov je takoj razumel, da je ta edini poštenjak v Rusiji Nikolaj sam, in se je odobravanje nasmehnil.

"Bržkone, veličanstvo," je odgovoril.

"Ostavi to tukaj," je velel Nikolaj, "da priložim odlok."

To reki je vzel spis in ga položil na levo stran mize.

Potem je jel Čerņišov poročati o nagradah in o premestitvi čet. Nikolaj je pregledal spisek in izčrtal nekaj imen; nato je kratko in odločno zapovedal, naj se pomakneta dve diviziji na prusko mejo. Nikolaj ni mogel upustiti pruskemu kralju ustave, katero je dal narodu po letu 1848, in dasi je izražal svaku v pismih in z besedami kar najbolj prijateljska čustva, se mu je zdelo vendar potrebno imeti za vsak slučaj vojsko na pruski meji. Ako bi izbruhnila v Prusiji ljudska vstaja — Nikolaj je videl povsod razpoloženje za vstajo — bi mogel s temi četami zaščititi svakov prestol, kakor je poslal že Avstriji vojsko na pomoč proti Madjarom. Čet pa je bilo treba na meji tudi zato, da bi imeli sveti, katere je dajal pruskemu kralju, več tehtnosti in pomena.

"Da, kaj bi bilo zdaj z Rusijo, da ni mene," je pomislil iznova. "Nu, kaj še?" je vprašal nato.

"Kurir je dospel s Kavkaza," je rekel Čerņišov in jel poročati, kar mu je pisal Voroncov o prestopu Hadžija-Murata.

"Glej, glej," je rekel Nikolaj. "Dober začetek.

"Načrt, ki ga je zasnovalo vaše veličanstvo, začenja oči vidno roditi sadove," je dejal Čerņišov.

Ta pohvala njegovih vojskovedskih sposobnosti je bila Nikolaju posebno prijetna, ker se je sicer ponašal z njimi, v globini duše pa je vendar čutil, da jih ni. Zdjaj je hotel slišati o sebi podrobnejšo hvalo.

"Kako misliš to?" je vprašal.

"Takole mislim: da smo že od kraja delali po načrtu vašega veličanstva in stalno, četudi počasi, prodirali naprej ter sekali šume in uničevali zaloge, bi bil Kavkaz davno pokorjen. Prestop Hadžija-Murata si razlagam edino s tem. Uvidel je, da se ne morejo delj držati."

"Istina," je rekel Nikolaj.

Dasi je bil načrt počasnega prodiranja v neprijateljevo deželo s pomočjo sekanja šum in uničevanja živih delo Jermolova in Veljaminova ter docela nasproten Nikolajevemu, po katerem je trebalo namah zavzeti Šamilovo rezidencijo in porušiti to gnezdo razbojnikov (in po katerem se je vršila leta 1845 nesrečna darginska odprava, ki je stala toliko človeških življenj) — vzlic vsemu temu je pripisoval Nikolaj načrt počasnega prodiranja, doslednega sekanja šum in uničevanja živih takisto sebi. Ako je hotel sam verjeti, da je načrt počasnega prodiranja, sekanja šum in uničevanja živih res njegov, bi bil moral pač menda skrivati dejstvo, da je baš on vztrajal na povsem nasprotnem vojnem podjetju leta 1845. Toda on ni skrival ničesar in se je ponašal iz načrta svoje odprave leta 1845 in z načrta počasnega prodiranja, ne meneč se za to, da sta načrta očitno nasprotovala drug drugemu. Neprestano in javno laskanje obdajajočih ga ljudi brez ozira na očitnost je pripravilo Nikolaja tako daleč, da ni več videl svojih protislovij niti ni primerjal svojih besed in dejanj z resničnostjo, logiko ali magari le preprosto zdrav pametjo, ampak je bil uverjen, da so vsi njegovi ukrepi, naj bodo še tako nezmyselni, krivični in neskladni med seboj — koncem koncev vendar miselni, pravični in skladni, samo zato, ker so njegovi. Takšna je bila tudi njegova odločitev o dijaku Medicinsko-kirurške akademije, o katerem je poročal Čerņišov, ko sta odpravila kavkaško zadevo.

Šlo je za to, da je mladi človek, ki mu je že dvakrat izpodletelo, v tretje polagal izpit; in ko ga eksaminator hiti zdaj ni odobril, je dijak, bolan na živcih in videč v neuspehu kri-

vico, pograbil z mize nožič za obrezavanje peres, vrgel se z njim v nekakšni besnosti na profesorja in mu zadal nekaj brezpomembnih ran.

"Kako se piše?" je vprašal Nikolaj.

"Brzezowski."

"Poljak?"

"Poljskega pokolenja in katolik," je odvrnil Čerņišov. Nikolaj je grdo pogledal.

Poljaki so pretrpeli od njega mnogo zla. V opravičenju tega zla je moral biti uverjen, da so vsi Poljaki malopridneži. In Nikolaj jih je imel za take in jih je mrzil — mrzil jih v enaki meri, kakor jih je zatiral.

"Počakaj malo," je dejal ter zamežal in pobesil glavo.

Čerņišov, ki je to ponovno slišal od Nikolaja, je vedel, da potrebuje car, kadar mora rešiti kako važno vprašanje, samo nekaj trenutkov, da se osredotoči; tedaj ga obide razsvetljenje in najboljša rešitev se najde sama od sebe, kakor bi mu notranji glas povedal, kaj mora storiti. Zdjaj je premišljal o tem, kako bi popolneje ustregel čustvu zlobe do Poljakov, ki se je zgenilo v njem ob zgodbi tega dijaka; in notranji glas mu je narekoval sledečo rešitev. Vzel je poročilo in pripisal na robu s svojo veliko pisavo:

"Zaslужil je smrtno kazen. A hvala Bogu, smrtno kazni pri nas ni. Jaz je ne bom uvajal. Naj ga peljejo dvanajstkrat skozi tisoč mož. Nikolaj," se je podpisal z nenaravnimi, ogromnimi črkami.

Nikolaj je vedel, da dvanajst tisoč šib ne pomeni samo gotove in mučne smrti, ampak tudi nepotrebno okrutnost, zakaj pet tisoč udarcev je bilo povsem dovolj, da si ubil najjačjega moža; toda veselilo ga je ravnati kruto in neizprosno in prijala mu je misel, da pri nas ni smrtno kazni.

Ko je napisal svoj odlok o dijaku, ga je porinil Čerņišovu. "Evo," je dejal, "prečitaj."

Čerņišov je prečital in sklonil glavo v znak spoštivega strmenja nad modro rešitvijo.

"In vse dijake na trg, da vidijo kazen," je dodal Nikolaj.

"Ne bo jim škodilo. Zatrepi hočem ta prevratni duh, s korenino ga izrujem," je pomislil.

"Slušam," je rekel Čerņišov in nekoliko pomolčal; nato si je popravlil čop in se vrnil k poročilu iz Kavkaza.

"Tak kaj ukazete odgovoriti Mihailu Semjonoviču?"

"Krepko naj vztraja pri moji metodi: ruši naj bivališča, uničuje zaloge in vznemirja Čečence z napadi," je dejal Nikolaj.

"Kaj ukazete glede Hadžija-Murata?" je vprašal Čerņišov?

"Saj piše Voroncov, da ga hoče uporabiti na Kavkazu."

"Ali ne bo opasno?" je rekel Čerņišov, ogibaje se Nikolajevega pogleda. "Bojim se, da je Mihail Semjonovič preveč radoveden."

"Kaj pa misliš ti?" je rezko vprašal Nikolaj, ki je ugenil, da želi Čerņišov pokazati ukrep Voroncova v slabi luči.

"I, mislim, da bi bilo bolj varno, ako bi ga poslali v Rusijo."

"Tako misliš ti," je porogljivo dejal Nikolaj. "Jaz pa ne mislim tako in se strinjam z Voroncovim. Piši mu to."

"Slušam," je rekel Čerņišov; vstal je in se začel poslavljati.

Poslovil se je tudi Dologrukij, ki je izpregovoril ves ta čas samo nekaj besed o premestitvi čet in še to le na Nikolajeva vprašanja.

Za Čerņišovim in Dolgorukim je vstopil majhen, okrogel starček v uradniški uniformi in s trakom preko prsa, da bi poudaril o novih zakonih, sprejetih v Državnem svetu. Bil je Bludov, prijatelj dekabristov, bivši minister in zdaj načelnik drugega oddelka Kancelarije za sestavljanje zakonov.

Prinesel je nekaj poročil o novih zakonih, o cenzurnem odseku in o starem cenzorju, državnem svetniku, ki so ga zaprli na glavni stražnici, ker je prezrl v časopisu članek, ki je obsojal neko ministrsko naredbo.

Po svojih tradicijah se je Bludov prišteval krožku ljudi, ki so stremili k prosveti. Obžaloval je Nikolajeve ukrepe, ki so davili prosveto: omejitve števila dijakov na tristo; prepoved potovanja v inozemstvo; brezumna strogost cenzure; vohunstvo; izgoni in kazni za vsako tiskano in celo ustno besedo. Na tihem, med prijatelji, je Bludov obžaloval in strogo obsojal ta dejstva — a javno se je pokoril. Nikolaj je videl to in ga je preziral. Z nagonom je čutil, da je Rusiji neizogibno potrebna moč, baš takšna, kakršno je imel on, nezdržljiva s čistim, kar so smatrali Bludov, Jelena Pavlovna in razni profesorji — Trissotins, kakor jih je imenoval — za prosveto. Zato pa on ni smatral za prosveto tistega, kar je bilo prosveta vsem drugim, ampak smatral je za prosveto vse ono, kar se je skladalo z njegovo oblastjo in mu je bilo po godu. To načelo je izvajal odkrito in naravnost. Videl je, da se je zdelo mnogim evropskim vladarjem potrebno, delati ustopke tistemu, kar so smatrali ljudje za prosveto; nekateri so popuščali zato, da bi se prikupili svojim narodom, kakor Ludovik Filip, katerega je mrzil iz dna duše, a drugi — iz strahu pred družbo, kakor njegov svak, pruski kralj; on pa je smatral to zaradi sebe in zaradi blagra Rusije za nepotrebno.

Potrebne zanj in za blagor Rusije se mu niso zdele ne univerze ne časopisi ne članki ne vede ne učenjaki in pesniki, niti ne prosveta, marveč edino disciplina. Spričo tega je bila njegova zahteva le ena: pokorščina brez mrmranja. Po njegovega mnenju ni bilo treba v srečo vseh — ne le Rusov, nego tudi Nemcev, Francozov, Turkov in ostalih — prav ničesar drugega: on uredi vse.

In zato je globoko preziral take ljudi, kakor je bil Bludov in razni drugi pristaši in zaščitniki prosvete, ki so uživali vso korist oblasti, vedoč, da je možna samo v odsotnosti prosvete, pri tem pa so vendar branili prosveto; nikoli jim ni odobril predlog, merečih na odstranitev zaprek, ki so ovirale prosveto. Zato tudi zdaj ni ustregel zavzemanju Bludova, da bi velel odpuščati starega cenzorja z glavne stražnice.

Za Bludovim je sprejel generalnega gubernatorja zapadnih provincij Bibikova. Odobril je njegove ukrepe proti pobunjenim seljakom, ki so se branili prestopiti v pravoslavje, ter mu zaukazal, naj sodi vse nepokornežne po vojnem pravu. To je pomenilo obsodbo na šibe. Mimo tega je tudi velel oddati urednika v vojnike, zaradi priobčenja vesti, da je bilo nekaj tisoč državnih seljakov prepisanih na carska zasebna posestva.

"To delam zato, ker se mi vidi potrebno," je rekel Nikolaj. "Kritikovati pa svojega ravnjanja ne dam."

(Dalje prihodajšč)

Ameriška pomoč

Ameriški kongres je dovolil vsega skupaj 39 milijonov dolarjev za pomoč prizadetim po različnih katastrofah; tako izkazujejo kongresni zapiski za 150 let obstanka Združenih držav. Ameriška vlada je bila s svojimi darovi bolj radodarna do inozemstva, kot za lastno deželo.

Leta 1921, ko je vladala v Rusiji lakota je ameriška vlada dovolila 20 milijonov podpore in pozneje še štiri milijone dolarjev za zdravniške potrebe. Šest milijonov dolarjev je bilo dovoljenih za žrtve potresa na Japonskem leta 1925. Za žrtve potresa v Italiji leta 1909 je ameriška vlada prispevala \$800,000 in za Kitajce, kjer je leta 1911 razsajala lakota, je dovolila \$50,000. Za žrtve potresa v Venezueli leta 1912 je Amerika prispevala \$50,000.

Za pogorelce v New Bern, N. C., je leta 1925 dovolil kongres deset milijonov dolarjev; za žrtve potresa in požara v San Franciscu leta 1906, je kongres dovolil \$2,500,000. Med leti 1874 in 1917 je kongres desetkrat dovolil pomoč poplavljenjem v dolini Mississippi in skupnem znesku nad štiri milijone dolarjev. Poleg tega je bilo dovoljenih več manjših svot za žrtve različnih katastrof v raznih delih te dežele.

Čistimo, barvamo, popravljamo

NEW YORK

Dry

CLEANING

I. SMUK, poslovođa

6220 ST. CLAIR AVE.

Pennsylvania 2063.

Pridemo iskati in pripeljemo

na dom!

MOŽKE in ženske kras-

ne najnovjše ure,

prstane, diamante, verižice

in vso drugo zlatnino. Dal-

lje prave glasne Victor

gramofone, cena \$17.50 do

\$1,000; prave slovenske

PIANO ROLE; zastave in

regalije za društva. Pišite

po brezplačni cenik, kar

želite na vašega sobrata:

IVAN PAJK

24 Main St., Conemaugh,

Pennsylvania.

GLAS NARODA

NAJSTAREJSI NEODVISNI

SLOVENSKI DNEVNIK

V AMERIKI.

Je najbolj razširjen slovenski

list v Ameriki; donaja vsakdan-

je svetovne novosti, najboljša

izvirna poročila iz stare domo-

vine; mnogo šale in prevode

romanov najboljših pisateljev.

Poslajte \$1.00

in pričeli ga bomo pošiljati.

Vsa pisma naslovite na:

GLAS NARODA

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Imam na zalogi že nad 14 let**LUBASOVE HARMONIKE**

vseh vrst in modelov, nem-

ške, kranjske in chromati-

ne; tri in štirivrstne, dva-

krat, trikrat in štirikrat

uglašene.

Imam na zalogi tudi kov-

čke, glasove, nove gotove

mebove in druge posamezne

dele. Cene harmonikam sem

znatno znižal.

"Imam na zalogi tudi na

roko kovane IMPORTIRA-

NE KOSE v dolgosti od 25

do 33 inčev, po \$1.75 ko-

mad, 6 kos skupaj naroče-

nim pa po \$1.50 z vinko, klju-

čem in poštino vred. Imam

tudi BERGAMO BRUSILNE

KAMNE po 50c komad."

Pišite po cenik na:

ALOIS SKULJ

323 Epsilon Pl., Brooklyn, N.Y.

Edini zastopnik in založnik

LUBASOVH HARMONIK V Združenih

Državah

THE CENTRAL CO., ELY, MINN.

Zaloga moških in deških oblek, srajc, čevljev, klobukov itd. V zalogi imamo tudi žensko blago, otroška oblačila in oblačila. Na izbero imamo ženskih svilnatih nogavic, katerih trpežnost jamčimo; v slučaju, da niste zadovoljni s trpežnostjo, vam povrne mo denar.

Rojaki, kupujte v trgovini Jugoslovanskega Narodnega Doma.

5000 knjig za 5000 slovenskih družin.

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO

ENGLISH-SLOVENE READER

SESTAVIL DR. F. J. KERN.

Knjiga vsebuje začetne nauke o izgovorjavi angleških besed; vse za učenje angleščine; berila in članki, pesmi ter kratek angleško-slovensko in slovensko-angleški slovar (4,000 besed).

NAD 50 SLIK

Knjiga je pripravna za učenje angleščine in slovensčine.

Kupite jo svojim otrokom.

Cena \$3.00 a poštnino. Naroča se pri "Ameriški Domovini," 6117 St. Clair Ave. ali pri Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Lepe tiskovine

za vaša društva, za trgovec, posameznike, za vsako ne prireditve dobite

po nizkih cenah

v prvi slovenski unijski karni v Zjed. državah dobite ob vsakem času neshljivo in

točno potrežbo

Se priporočam družstvom, klubom, trgovcem, posameznikom, Prevezamo namenske, kot najmanjša dela.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave. CLEVELAND, O.

ANTON ZBAŠNIK

Slovenski Javni Notar

4905 Butler Street,

Pittsburgh,

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice vsake vrste, oporne in druge v notarski posel spadajoče dokumente, bodisi za Ameriški stari kraj. Pišite ali pridite osebno.

Največja in najstarejša slovenska zlatarska trgovina v Ameriki. Zlatarske predmete vseh vrst, gramofone, piane in radio vsega in izdelkov dobite pri nas.

FRANK ČERNE

6033 St. Clair Ave. in 930 E. 79th St., Cleveland, O.

Še je čas

da se pridružite našemu zadnjemu

skupnemu potovanju v stari kraj

to poletje. Isto se vrši zopet na preizkušenem in priljubljenem parniku

"Paris" ki odpluje iz New Yorka na 16. junija

Potnikom se bodo nudile tudi pot posebne ugodnosti in šave; kakor tudi spremstvo prav do Ljubljane. Z našimi potniki bo potoval tudi znani rojak zobozdravnik Dr. M. J. PLESNIČ NEW YORKA.

Našega skupnega potovanja na 4. junija se je vdeležilo rojakov in rojakinj. To je bilo največje skupno potovanje Slovinci sploh zadnja leta in je najboljšo priporočilo za vsa prihodnja leta.

PRIGLASITE SE ČIM PREJ!

Pišite nam po cene in druga pojasnila.

Lahko odpotujete tudi prej, ali pozneje. Mi zastopamo večje linije in vam lahko preskrbimo katerikoli parnik, naj bo na Havre, Cherbourg, Hamburg, Bremen ali na Trondheim.

Ravno tako se obrnite na nas, kadar pošiljate denar v stari kraj, — kadar želite dobiti denar iz starega kraja, — kadar želite dobiti kako osebo iz starega kraja, — kadar rabite pooblastila, izjavo, pogodbo, ali kako drugo notarsko listino.

Slovenska banka

Zakrajšek & Češark,

455 West 42nd St. (med 9. in 10. Ave.) New York, N. Y.

RUDOLF PERDAN

SLOVENSKI JAVNI NOTAR

Naznanja rojakom te okolice, da izvršuje vse v notarsko stroko spadajoče posle.

933 E. 185th St. Cleveland, Ohio

MATIJA SKENDER, javni notar

ZA AMERIKO IN STARI KRAJ

1122 E. OHIO ST. N. S. PITTSBURGH, PA.

Telefon: CEDAR 3472

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice, oporne in druge v notarsko stroko spadajoče spise.

Pišite, telefonirajte ali pridite osebno.

Hranite denar in prihranite obrestih!

Ker je pritok novih vlog začetkom vsakega pol leta večji kot pri drugih mesecih, nudimo našim vlagateljem dvakrat v letu posebno ugodnosti.

Naša pravila tozadevno določajo, da obrestujemo vloge, ki so prejete predjeto do desetega poslovnega dneva v januarju in juliju, ko, kakor če bi jih prejeli že prvga dne v mesecu